

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 56. Quid circa tributa, gabellas, vectigalia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

Q. 56. *Quid notandum sit circa tributa, gabellas, vectigalia.* **R.** *Sequentia.* §. 1. Per tributa, gabellas, vectigalia, intelliguntur illa, quæ subditi contribuent ad communem utilitatem, ad publicas necessitates, ad sustinendos magistratus vel dignitatem Principum &c.; possuntque hinc sumi pro eodem, quamvis inter ea sit aliqua distinctio, uti rectè notat *Dicast.* l. 2. t. 20. d. 2. à n. 1.; certum est autem, de jure naturæ & positivo, tam divino quàm humano, Principibus aliqua tributa deberi, uti rectè probat *Beja* p. 1. cas. 13., quis autem præterea possit tributa imponere, tradunt *Dicast.* dub. 2. & 3. & *Lugo* d. 36. f. 1. & 2., ubi rectè addunt ad justitiam eorum requiri, ut ad illa sit necessitas, & exigantur proportionatè ad illam necessitatem & ad facultates subditorum, secundùm æqualitatem seu proportionem geometricam: quomodo autem in comitiis debeant se habere illi, ad quos spectat consentire in tributa: item quid respondere debeant TT.: si circa impositionem illorum interrogentur, quando non omnino patet eorum justitia, fusè exponit *Lugo* S. 3. Unum hinc notandum est, quòd Principes & Magistratus injustè agant, si reddant aliquem immunem ab oneribus communibus, imponendo vel relinquendo aliis tantò gravius onus consuetam summam contributionum pendendi, uti ex Jure & Auctoritate prob. *Delb.* de Immunit. Ecclesiast. c. 5. d. 26. n. 3.

§. 2. *Nav. Angel. Beja* aliique multi docent leges de solvendis vectigalibus esse tantùm pœnales, & non obligare in conscientia, quam sen-

tentiam *Less.* l. 2. c. 33. n. 55. *Bonac.* de Restit. d. 2. q. 9. p. 1. n. 3. aliique dicunt esse probabilem; probabilius tamen est, quòd obligent in conscientia, & quidem ex justitia, uti docent plurimi cum *Sanch.* in Conf. l. 2. c. 4. d. 1. n. 8. *Lug.* l. 4. *Dicast.* d. 3. d. 2. & seqq. *Sporer* t. 5. c. 5. n. 150. *Mendo* D. 6. q. 1. nam scriptura ad *Rom.* 13. dicit, *Reddite omnibus debita, cui tributum tributum, cui vectigal vectigal: & Matt.* 22. *Reddite ergo, quæ sunt Cesaris, Cesari, & quæ sunt Dei, Deo.* Ratio est, quia tributum non debetur ut pœna, sed Magistratus vel Principes, cum serviant Reip:, habent jus strictum ad ea exoscenda, quæ sibi necessaria sunt, tam ad sustentationem suam, quam ad sustinenda onera, ad quæ ratione officii tenentur, ergo qui hoc jus defraudat, facit injuriam; ex quo sequitur nulli licere defraudare, nam si liceat uni, licebit omnibus, & sic destituentur æraria publica, imò ubique dabitur occasio fraudibus, mendaciis, perjuriis.

270

§. 3. Non tantum subditi, sed etiam exteri tenentur ad gabellas, uti rectè *Medin. Suar. Vafq. Az. Fill.* aliique cum *Sanch.* d. 45. n. 9. & *Bonac.* n. 4., quia etiam respectu exterorum videtur obligatio inducta per consuetudinem, quam rationabilem esse ostendit *Lugo* n. 29. & quidem quoad usum pontium, fontium, viarum, gabella etiam exteris ideo imposita justificatur, quia in illorum etiam utilitatem cedit, uti rectè *Sanch. Lugo* aliique apud ipsos; potestque præterea Rex exigere gabellam ab incolis hujus regni ad defendendum alterum regnum, quia hoc ipsum cedit ad utilitatem hujus regni, ut sic ab altero defen-

defendi possit, vel propter illud magis florere,
ita *Vasq.* & *Lugo* n. 36.

§. 4. *Ang. Henriq. Fill. Th. Hurt. Moya* t. 1. 271
t. 1. q. 8. n. 6. *Sanch.* d. 10. absolute dicunt, non
esse obligationem sponte suâ offerendi gabellas,
nisi petantur, dummodo non abscondantur
merces, nec decipiantur quæstores; in quam
sententiam multum inclinât *Lug.* à n. 40., sal-
tem ne pœnitens postea cogatur restituere: ad-
ditque n. 44. cum *Mol.* & *Sanch.* esse probabile,
quòd non teneatur restituere, quamvis occulta-
verit se & merces, & ideo nihil sit petitum: è
contrâ *Covar.* & alii cum *Dicast.* n. 55. absolute
dicunt esse obligationem solvendi, quamvis non
petantur, saltem si moraliter constet de justitia:
Cajet. & alii apud *Dicast.* n. 45. dicunt antiquas
deberi, licet non petantur, non autem novas,
quia contra has est quædam præsumptio, quòd
sint injustæ, uti aliqui tenent n. 277. referendi:
Salon: Salas, Turr: Less. n. 61. aliique cum *Bonac.*
n. 6. melius dicunt in hoc servandam esse con-
suetudinem locorum, videturque probabilius
esse solvendas, quamvis non petantur, nam di-
ximus deberi ex justitia, ergo jus Principis re ipsa
postulat, quòd alioqui læderetur; possuntque de
hoc plura videri apud *Dicast.* d. 6. In sententia
autem illa, quòd gabellæ non obligent, nisi pe-
tantur, notat *Lug.* n. 47. non sufficere petiti-
onem generalem, uti si quæstor diceret, solve, si
aliquid debes ex mercibus hoc anno transvectis,
sed requiri petitionem, quâ in particulari petat-
ur propter talem vel talem causam.

§. 5. Si quis cum quæstore contraxisset de 272
solven-

solvendis, v. g. 50. aureis pro omnibus vectigalibus totius anni, omnes docent fieri injuriam, si de his aliquid fraudet, hos enim debet, non tam ex lege vectigalium, quàm ex contractu, uti rectè notant *Mol. & Lugo* n. 48.

273 §. 6. Si gabella imponatur rebus usualibus, id est, quæ quotidie ad usum vitæ humanæ emuntur, v. g. pani, carnibus, butyro, oleo, *Ca- jet.* aliique duodecim AA. apud *Lugo* n. 24. dicunt non obligare in conscientia, quia videtur injusta propter inæqualitatem, cum pauperiores non habentes talia ex suis bonis cogantur plura emere quàm divites, adeoque plùs graventur; & hanc sententiam vocant probabilem *Mol.* d. 669. *Bonac.* n. 5. *Diana.* p. 2. t. 3. R. 28.; sed alii octodecim cum *Lugo* n. 25. & *Dicast.* dub. 10. meritò contradicunt, servatur enim sufficienter æqualitas per hoc, quòd divites propter majores familias plura emant aut plùs graventur tributis propter plura bona immobilia: quòd si propter solas alias merces exigenterentur, hæc carius venderentur à mercatoribus, sicque non evitarentur incommoda. *Nec obstat*, quòd L. 5. & 6. Cod. *De vectigalibus*, prohibeantur exigi vectigalia pro usualibus, nam leges illas dudum abrogavit consuetudo, quam *Suar.* de Leg. c. 16. bene probat non esse irrationabilem: docet tamen cum aliis *Sanch.* dub. 44. n. 7. non facilè injiciendum esse scrupulum defraudantibus vectigalia quoad res usuales, nisi constet de eorum justitia; quod admittit *Lugo* n. 27. quoad pauperes, qui res communes ad proprium usum emunt vel apportant, uti jam dicitur.

§. 7. Paupertas excusat à gabellis, hinc si quis 274
 solvendo eas non posset alere se & suos, vel quia
 multa debita contraxit, vel propter alias causas,
 non tenetur in conscientia solvere, quia potest
 prius necessitati propriæ consulere, Principes
 enim sunt propter subditos, & non subditi pro-
 pter Principes, uti cum aliis multis dicunt *Sanch.*
dub. 15. Lugo n. 69. Sylvius in Resol. p. 2. v. Resti-
tutio cas. 4., & addunt, quæstores ideo posse ab
 eis non petere: hinc *Less. n. 62.* cum aliis docet
 æquitati consentaneum esse, ut is, qui rem ali-
 quam defert, emit aut vendit ad solatium ma-
 gnæ necessitatis suæ, in conscientia non tenea-
 tur ad vectigal; aliquando tamen teneri putat
Lugo n. 68., quamvis ad solvenda debita etiam à
 Judice cogatur vendere bona sua.

§. 8. Putant aliqui gabellam deberi etiam 275
 pro mercibus inferri prohibitis, v. g. pro vino
 gallico, si prohibitum esset in hanc urbem in-
 ferre; sed cum aliis probabiliter negant *Sanch.*
dub. 16. Lugo n. 70., quia Princeps pro tali re pe-
 tit solam pœnam, pro quo enim introducendo
 petitur gabella, videtur ejus introductio appro-
 bari.

§. 9. Si quis emat ab eo, à quo scit defrauda- 276
 ri gabellas alioqui ex justitia solvendas, *Silv.* dicit
 hunc ementem teneri gabellam solvere pro
 venditore, quia gabella est onus reale, quod cum
 merce transit ad ementem; & admittunt com-
 munitè omnes, teneri emptorem, si verè coope-
 retur, quia esset causa damni, ergo tenebitur re-
 sarcire in defectu alterius: si autem non coope-
 retur, sed tantum permittat, *Mol. Bonac. Less.*
Dicast. dub. 9. Sporer n. 151. dicunt non teneri,
 nam

nam gabella non est strictè onus reale gravans mercem, sed merx tantùm est veluti hypotheca obligata pro gabella, si fiat excussio & intentetur actio, unde, inquit *Sanch. dub. 12.*, talis ement habet se sicuti suscipiens Sacramentum ab indigno Ministro, ad cuius peccatum habet se permissivè; & quamvis *Lugo n. 65.* inter hæc agnoscat differentiam, eò quòd major causa requiratur, ut quis excusetur à cooperatione etiam materiali in materia injustitiæ, quàm in aliis materiis, tamen in re sentit cum illis.

277 §. 10. Si constet de potestate imponendi tributum, & dubitetur, an tributum sit justum, sitque dubium negativum, id est, si pro neutra parte occurrat ratio positiva, dicendum est debent censerì justum, & esse obligationem solvendi, ut tenent *Suar. Sorus, Vasq. Adald. Less. & alii cum Dicast. n. 92.*, licèt multi cum *Sanch. d. 6. n. 5. Dian. p. 4. t. 3. R. 39. Lug. n. 89.* putent non esse obligationem, saltem si tributum vel gabella novè imponatur; his consentit *Sporer n. 154.* dicent veram esse & tutam ob rationes jam dandas pro casu dubii positivi: Ratio nostra est, quia est possessio pro justo præcepto Superioris exigentis tributum, quod etiam exigi non solet sine maturo consilio. Si dubium sit positivum, id est, si sint rationes probabiles pro eo, quòd sit, & etiam pro eo, quòd non sit justum, *Sanch. & alii* sedecim apud *Mendo d. 6. q. 1. n. 2.* dicunt non esse obligationem solvendi, quia possessio videtur esse pro libertate subditorum, præsertim cum sit præsumptio juris contra tributa ex cap. *Quantum. De censibus* in 6., ubi expressè dicitur, quòd pedagiorum exactiones tam jure Canonico quàm Civili

Civili regulariter meritò sint damnatæ : deinde quia probabilia neminem cogunt involuntarium, inquit *Caramuel*, maximè cum tributum sit res odiosa, contra quam in dubio est judicandum: præterea quia sicuti in plerisque aliis materiis, ita in hac videtur esse licitum sequi unam probabilem relictâ aliâ; & hanc sententiam probabilem esse dicunt *Sa, Bonac. Dian. Boss. Tamb. Sporer* t. 5. c. 5. n. 154., eamque sequitur *Lug.* n. 91., & probabilem etiam agnoscit *Dicast.* n. 108. Oppositam tenent *Suar. Vasq. Turr. Moya* n. 4. & alii, quæ etiam videtur probabilior, & est conformis dictis L. 1. à n. 432., Ratio est, quia in dubio præsumendum est pro justo præcepto Superioris, cujus auctoritas est in possessione præcipiendi; tum etiam quia alioquin quisque sibi facile finget probabilitatem, ut se obligatione eximat, atque sic dabitur occasio plurimis malis: neque verum est, quòd semper licitum sit sequi probabilem, non enim licet, si propter eam aliquis alius, qui meritò prævalere debet, cogeretur ex certa possessione rei suæ, uti hic fieret, quia propter probabilitatem contrariam Superiori privaretur potestate certâ præcipiendi. Quod ex jure Canonico allatum est contra pedagiorum exactiones, rectè dicit *Dicast.* n. 99. intelligi de casu, quo sine legitima potestate imponuntur: quamvis autem subditi sint in certa possessione rerum suarum, tamen etiam Princeps est in certa possessione juris ad imponenda tributa, ubi autem duo possident, quorum unus jure suo privari debet, melior est ejus conditio, qui habet jus majus, & pro quo magis præsumitur, qualis hic est
 Supe-

Superior, ita *Dicast.* n. 100. potestque etiam videri à n. 146.

- 278 §. 11. Si dubitetur, non tantum an hoc tributum sit justum, sed etiam an Princeps illud possit imponere, si constet de potestate imponendi tributa, quam Princeps de cætero habeat, probabilius est tributum obligare, quia etiam in dubio de potestate hinc & nunc imponendi, Superior est in possessione præcipiendi hoc, quod non scitur esse injustum, quâ de juri non debet per superveniens dubium, an hinc & nunc possit hoc præcipere: Deinde quia Princeps & Consilarii præsumuntur melius de hoc judicare posse, quàm alii privati, ita *Mendo* n. 9.
- 279 §. 12. Ut Princeps possit imponere novum tributum, debet ipsi saltem esse probabilius, quòd sit justum, quia hinc agit velut iudex, ad quem spectat sequi probabiliora, & ne subditi, qui certò possident res suas, eis spoliarentur, ita plurimum cum *Mendo* n. 10., potestque videri *Dicast.* dub. 8. & *Moya* n. 6. Vide etiam *Laurent.* t. 2. tr. 1. d. 4. f. 25.
- 280 §. 13. Clerici non tenentur ad gabellam contractuum, nisi negotientur; nec ad gabellam rerum de patrimonio suo: præterea bona & coloni Religiosorum Mendicantium eximuntur ab omni exactione, uti habet *Sa v. Gabella:* & de hac exemptione Clericorum videri possunt *Sanch.* à dub. 49. usque ad 59. *Lugo* S. 7. 8. & 9. *Dicast.* d. 4. dub. 4. 5. & 6. *Dian.* in *Compendio v. Ecclesiastici* à n. 13. Rectè tamen advertunt *Beja* p. 1. cas. 26. *Sylvius* in *Ref. cas. p. 2. v. Restit. cas. 4.*, quamvis usus exigendi non possit præscribere contra Clericos, attamen quædam tributa ob
 necessi-

necessitates publicas sæpe esse imposita bonis & rebus Clericorum cum auctoritate Ecclesiæ, ideoque debere solvi: in dubio autem, an justa sint, videtur præsumendum pro justitia, uti antè dictum, quamvis alii dicant per certam immunitatem & exemptionem poni Clericos in possessione contraria.

§. 14. Si quis defraudarit justam gabellam, 281
Molin. dicit eum teneri diminuere pretium mercis, quia pretium commune taxatur simul secundum gabellam, ergo si gabellam non solverit, non potest postulare pretium commune; & hanc sententiam putat probabiliorem *Dicast.* dub. 10. E contra *Less.* dicit posse vendere pretio communi, uti alios, hoc enim pretium taxatur communi æstimatione secundum onera, quæ communiter omnes subeunt, licet aliquis hic & nunc non subeat; & hoc videtur probabilius.

§. 15. Ex tanta varietate sententiarum colligit rectè *Dicast.* dub. 7., prudentis Confessarii esse, non semper secundum rigidissimas obligare ad restitutionem, sic enim non tantum Sacramentum pœnitentiæ reddetur odiosum, sed sæpe inducentur pœnitentes in gravissima incommoda etiam Conscientiarum; unde sapienter monent *Molin. Lugo n. 43. Sporer. n. 546.* antequam fiat defraudatio, standum esse potius pro eo, quod subditi teneantur solvere; postquam autem facta est, si pœnitens meritò credat exactionem esse injustam, non facile damnandum esse ad restitutionem.

Quid agendum sit, si cesset causa tributi, aut si non impendatur ad fines, ad quos exigebatur, videri possunt *Lug. à n. 51. & Dicast. d. 3. dub. 12.*

Tom. III.

M

Q. 57.